

A בס"ד

Intro

Today we will Be"H learn דף ק"ז of מציעא בבא מציעא.
Some of the topics we will learn about include:

נפחתה העלייה

If someone rents the upper story of his house to a tenant, and the floor separating their apartments collapses, the landlord must repair the structure, and it is a מחלוקת who supplies the plaster. This may depend on whether על הניזק או המזיק להרחיק

If the potential offender or victim must distance himself from the other, OR it may depend whether מעזיבה לאחזוקי תקרה או אשו"י גומות

The primary purpose of the plaster is to strengthen the structure or to level the floor.

הבית והעלייה שנפלו

If a house collapses, and the owner of the ground floor does not want to rebuild, it is a מחלוקת if the owner of the upper story may build one story and live there. The

A

נפחתה העלייה

על הניזק או המזיק להרחיק

מעזיבה לאחזוקי תקרה או אשו"י גומות

הבית והעלייה שנפלו

B Gemara discusses whether this depends on whether

אסור לאדם שיהנה מממון חבירו

One may not benefit from another's possessions without compensation, even if the other does not suffer any loss.

בא לשנות

If either owner wants to make changes to the structure when rebuilding, they cannot build in a way that is detrimental to the other.

אין לו לזה ולא לזה

If neither owner has the means to rebuild the house, they sell the property, and the Gemara discusses how they divide the proceeds of the sale

B

אסור לאדם

שיהנה מממון חבירו

בא לשנות

אין לו לזה ולא לזה

1 So let's review...

The Mishnah in the previous Daf said

הבית והעלייה
נפחתה העלייה

If the floor of the upper story of a house collapses, the landlord, who lives downstairs, must rebuild the ceiling, which serves as the floor for his tenant who lives upstairs, and provide both the structure and the plaster of the floor.

The Mishnah continues;

רבי יוסי אומר
התחתון נותן את התקרה
והעליון את המעזיבה

The landlord must rebuild the structure of the floor, but the tenant plasters it himself.

At first, the Gemara suggests that the purpose of the plaster is to prevent water from dripping down into the lower apartment; and the Machlokes is based on the following rationale:

The רבנן hold

על הניזק להרחיק את עצמו מן המזיק

It's the responsibility of the potential victim to distance himself from damages. Therefore,

תחתון מתקן

The occupant of the ground floor must provide the plaster as well.

While רבי יוסי holds

על המזיק להרחיק את עצמו מן הניזק

It's the responsibility of the potential offender to distance himself from causing damage to others. Therefore,

עליון מתקן

The occupant of the upper story must provide the plaster.

1

Mishnah in the previous Daf

הבית והעלייה
נפחתה העלייה

If the floor of the upper story of a house collapses, the landlord, who lives downstairs, must rebuild the ceiling, which serves as the floor for his tenant upstairs, and provide the structure and the plaster.

רבי יוסי אומר

התחתון נותן את התקרה
והעליון את המעזיבה

The landlord must rebuild the structure of the floor, but the tenant plasters it himself.

The Gemara suggests

The purpose of the plaster is to prevent water from dripping into the lower apartment

רבי יוסי

על המזיק

להרחיק את עצמו
מן הניזק

It's the responsibility of the potential offender to distance himself from causing damages.

Therefore,

עליון מתקן

The occupant of the upper story must provide the plaster.

רבנן

על הניזק

להרחיק את עצמו
מן המזיק

It's the responsibility of the potential victim to distance himself from damages.

Therefore,

תחתון מתקן

The occupant of the ground floor must provide the plaster as well.

2 However, the Gemara cites a Mishnah where the רבנן and יוסי take opposite positions:

The רבנן say
מרחיקין את האילן מן הבור
עשרים וחמש אמה

One may only plant a tree at a distance of 25 אמות from his neighbor's pit, so that its roots should not destroy the pit, because

על המזיק להרחיק את עצמו

Additionally, if one's tree is too close to another's pit, it depends:

אם הבור קדם
קוצץ ונותן דמים

If the pit was there first, its owner may chop down the tree and reimburse its owner.

אם האילן קדם
לא יקוץ

If the tree was there first, he may not chop it down.

However, רבי יוסי holds
על הניזק להרחיק את עצמו

Therefore,
אע"פ שהבור קודמת לאילן
לא יקוץ

Even if the pit was there first, he may not chop down the tree, because

שזה חופר בתוך שלו
וזה נוטע בתוך שלו

Each one is working in his own property.

3 Therefore, the Gemara explains that יוסי and רבי תנא in our Mishnah argue regarding the primary purpose of plastering the floor:

The רבנן hold

מעזיבה אחזוקי תקרה הוא
ועל התחתון בעי לאחזוקי

The primary purpose of the plaster is to stabilize the structure, and it is therefore the landlord's responsibility.

While רבי יוסי holds

מעזיבה אשוויי גומות הוא
ועל העליון לאשוויי

The primary purpose of the plaster is to level the floor, and it is therefore the tenant's responsibility.

=====

2

מרחיקין את האילן מן הבור
עשרים וחמש אמה

One may only plant a tree
at a distance of 25 אמות from his neighbor's pit,
so that its roots should not destroy the pit,
because

רבנן

על המזיק להרחיק את עצמו

Additionally, if one's tree is too close to another's pit,
it depends:

אם האילן קדם
לא יקוץ

If the tree was there first,
the owner of the pit
may not chop it down.

אם הבור קדם
קוצץ ונותן דמים

If the pit was there first,
its owner may chop down
the tree and reimburse
the tree's owner.

רבי יוסי

על הניזק להרחיק את עצמו

Therefore,

אע"פ שהבור קודמת לאילן
לא יקוץ

Even if the pit was there first,
he may not chop down the tree, because
שזה חופר בתוך שלו - זה נוטע בתוך שלו
Each one is working in his own property.

3

Therefore, the Gemara explains
that the רבנן and רבי יוסי in our Mishnah
argue regarding

The primary purpose of plastering:

רבנן

מעזיבה

אשוויי גומות הוא
ועל העליון
לאשוויי

The primary purpose
of the plaster is to
level the floor,
and it is therefore the
tenant's responsibility.

רבנן

מעזיבה

אחזוקי תקרה הוא
ועל התחתון
בעי לאחזוקי

The primary purpose
of the plaster is to
stabilize the structure,
and it is therefore the
landlord's responsibility.

4

Zugt di Mishnah

הבית והעלייה של שנים שנפלו

If a house, whose two stories are owned by two individuals, collapsed;

אמר בעל העלייה לבעל הבית לבנות

והוא אינו רוצה לבנות

If the owner of the upper story wants to rebuild, but the owner of the ground floor does not want to rebuild;

הרי בעל העלייה בונה את הבית

ודר בתוכה עד שיתן לו את יציאותיו

The owner of the upper floor may rebuild the ground floor and live there until the other owner reimburses him for his expenses, and he can then build the upper floor.

רבי יהודה אומר

אף זה דר בתוך של חברו

צריך להעלות לו שכר

If he does this, the owner of the upper floor is benefiting from the other's property and he would be obligated to pay rent.

אלא בעל העלייה

בונה את הבית ואת העלייה

מקרה את העליונה

ויושב בבית עד שיתן לו את יציאותיו

Rather, he must completely rebuild both stories. He may then live in the ground floor until he is reimbursed for his expenses, because he is not benefiting, since he could live in the upper story.

4

מלך

הבית והעלייה של שנים שנפלו

If a house, whose two stories are owned by two individuals, collapsed;

אמר בעל העלייה לבעל הבית לבנות

והוא אינו רוצה לבנות

If the owner of the upper story wants to rebuild, but the owner of the ground floor does not want to rebuild;

הרי בעל העלייה בונה את הבית

ודר בתוכה עד שיתן לו את יציאותיו

The owner of the upper floor may rebuild the ground floor and live there until the other owner reimburses him for his expenses, and he can then build the upper floor.

רבי יהודה אומר

אף זה דר בתוך של חברו

צריך להעלות לו שכר

If he does this, the owner of the upper floor is benefiting from the other's property and he would be obligated to pay rent.

אלא בעל העלייה

בונה את הבית ואת העלייה

מקרה את העליונה

ויושב בבית עד שיתן לו את יציאותיו

Rather, he must completely rebuild both stories.

He may then live in the ground floor until he is reimbursed for his expenses,

because he is not benefiting,

since he could live in the upper story.

5 At first, the Gemara explains רבי יהודה's ruling because אסור לאדם שיהנה מממון חבירו
 One may not benefit from another's possessions without compensation.
 And as Tosfos explain;
 אע"פ שמן הדין היה נראה לומר שיהנה דהא זה נהנה וזה לא חסר
 Although it would seem that, Halachically, he may enjoy this benefit, because the other does not suffer a loss;
 אפילו הכי תיקנו חכמים שיהא חייב דאין לו ליהנות מממון חבירו שלא מדעתו
 Nevertheless, that Chachamim instituted that he should not benefit from the other person without compensation.

And the Gemara cites two other rulings of רבי יהודה that support this explanation:

1. הנותן צמר לצבע
 If someone gives wool to a dyer and he dyed it the wrong color, רבי יהודה holds that the dyer receives minimal compensation and returns the wool.

Although, Halachically, he acquired it with שינוי, causing an intrinsic change; nevertheless, דאין לו ליהנות מממון חבירו שלא מדעתו

2. מי שפרע מקצת חובו והשליש את שטרו

A repaid part of a loan, gave the loan document to a third party for safekeeping so that the מלוה cannot use it to collect the entire loan, and instructed him to return the document to the מלוה if he does not repay the balance of the loan by a certain date. רבי יהודה holds the שלישי should not return the document to the מלוה even if the לווה defaults on the loan.

Although, Halachically, the שלישי may return it to the מלוה, because the לווה agreed to it; nevertheless דאין לו ליהנות מממון חבירו שלא מדעתו

In all of these cases, רבי יהודה does not allow someone to unilaterally benefit from another's possession without compensation.

5 *The Gemara explains רבי יהודה*
אסור לאדם שיהנה מממון חבירו
One may not benefit from another's possessions without compensation.

— ת"ס —
 אע"פ שמן הדין היה נראה לומר שיהנה דהא זה נהנה וזה לא חסר
Although it would seem that he may enjoy this benefit, because the other does not suffer a loss;
 אפילו הכי תיקנו חכמים שיהא חייב דאין לו ליהנות מממון חבירו שלא מדעתו
Nevertheless, that Chachamim instituted that he should not benefit from the other person without compensation.

1
הנותן צמר לצבע
If one gives wool to a dyer and he dyed it the wrong color, the dyer receives minimal compensation and returns the wool.

Although, Halachically, he acquired it with שינוי, causing an intrinsic change; nevertheless, דאין לו ליהנות מממון חבירו שלא מדעתו

2
מי שפרע מקצת חובו והשליש את שטרו
A repaid part of a loan, gave the loan document to a third party for safekeeping so that the מלוה cannot use it to collect the entire loan, and instructed him to return the document to the מלוה if he does not repay the balance of the loan by a certain date.

רבי יהודה holds
 The מלוה should not return the document to the מלוה even if the לווה defaults on the loan.
 Although, Halachically, the שלישי may return it to the מלוה, because the לווה agreed to it; nevertheless דאין לו ליהנות מממון חבירו שלא מדעתו

6 However, the Gemara offers alternate explanations in all three cases:

1.
In the case of
הבית והעלייה
It's

זה נהנה וזה חסר
The other person DOES suffer a loss,
משום דאיכא שחרוריתא
The house decreases in value when the tenant lives in it.
Therefore, Halachically, he may NOT enjoy this benefit;

2.
In the case of
הנותן צמר לצבע
Although there is no loss; however, because of
כל המשנה ידו על התתונה
Since the dyer deviated from the terms of his employ-
ment, the רבנן penalized him, requiring him to return the
wool to its owner.

3.
In the case of
מי שפרע מקצת חובו
The שליח may NOT return it to the מלוה Halachically,
because
אסמכתא לא קני
The commitment by the לווה to allow the מלוה to collect the
entire loan is not binding, because it was not meant
sincerely, since he thought he would repay the loan.
=====

6 The Gemara offers alternate explanations in all three cases

2
הנותן צמר לצבע
Although there is no loss
however,

כל המשנה
ידו על התתונה
Since the dyer deviated
from the terms of his
employment,
the רבנן penalized him,
requiring him to return
the wool to its owner.

1
הבית והעלייה

זה נהנה וזה חסר
The other person
does suffer a loss,
משום דאיכא
שחרוריתא
The house decreases in value
when a tenant lives in it.
Therefore, Halachically, he
may not enjoy this benefit;

3
מי שפרע מקצת חובו
The שליח may not return it to the מלוה halachically,

אסמכתא לא קני
The commitment by the לווה
to allow the מלוה to collect the entire loan is not binding,
because it was not meant sincerely,
since he thought he would repay the loan.

7 The Gemara proceeds to discuss the case of the Mishnah
הבית והעלייה של שנים שנפלו
Whether one of them may rebuild his part differently than
before?

תחתון הבא לשנות

If the owner of the ground floor wants to use different
materials to rebuild:

בגויל שומעין לו

בגזית אין שומעין לו

He may change to wider stones, but not to narrower
stones;

בכפיסין שומעין לו

בלבנים אין שומעין לו

He may change from full bricks to half-bricks with mortar
in between, because it's stronger, but not from half-bricks
to full bricks, because it's weaker.

לסכך בארזים שומעין לו

בשקמים אין שומעין לו

He may change to stronger cedar wood, but he may not
change to weaker sycamore wood.

Similarly,

למעט בחלונות שומעין לו

להרבות בחלונות אין שומעין לו

He may make fewer windows, strengthening the
structure, but not add windows, which weakens the
structure;

להגביה אין שומעין לו

למעט שומעין לו

He may not make his story higher, as this offers less
support for the upper story, and requires the other fellow
to climb more steps to enter his home, but he may make
his story lower, as this is only beneficial for the upper
owner.

7 הבית והעלייה של שנים שנפלו

May he rebuild his part differently than before?

תחתון הבא לשנות

If the owner of the ground floor
wants to use different materials to rebuild:

בכפיסין

שומעין לו

בלבנים

אין שומעין לו

He may change from full bricks
to half-bricks with mortar in
between, because it is stronger,
but not from half-bricks to full
bricks, because it is weaker.

בגויל

שומעין לו

בגזית

אין שומעין לו

He may change
to wider stones,
but not to
narrower stones.

לסכך בארזים שומעין לו

בשקמים אין שומעין לו

He may change to stronger cedar wood,
but he may not change to weaker sycamore wood.

להגביה

אין שומעין לו

למעט

שומעין לו

He may not make his story
higher, as this offers less
support for the upper story,
but he may make his story
lower, as this is only
beneficial for the upper
owner.

למעט בחלונות

שומעין לו

להרבות בחלונות

אין שומעין לו

He may make
fewer windows,
strengthening
the structure,
but not add windows,
which weakens
the structure.

8

On the other hand,
עליון שבא לשנות

If the owner of the upper story wants to make changes:

בגזית שומעין לו

בגויל אין שומעין לו

בכפיסין אין שומעין לו

בלבנים שומעין לו

בארזים אין שומעין לו

בשקמה שומעין לו

He may change to smaller stones, full bricks, or lighter wood, which will put less weight onto the lower story; but he may not change to larger stones or half-bricks with mortar, or heavier wood, which would add more weight onto the lower story.

Similarly,

לרבות בחלונות שומעין לו

למעט בחלונות אין שומעין לו

להגביה אין שומעין לו

למעט שומעין לו

He may make more windows or lower walls, but he may not make less windows or higher walls, which would add more weight onto the lower section of the wall.

=====

8

On the other hand,

עליון שבא לשנות

If the owner of the upper story wants to make changes:

בגזית שומעין לו

בגויל אין שומעין לו

בכפיסין אין שומעין לו

בלבנים שומעין לו

בארזים אין שומעין לו

בשקמה שומעין לו

He may change to...

*smaller stones, full bricks, or lighter wood,
which will put less weight onto the lower story;*

But he may not change to...

*larger stones or half-bricks with mortar, or heavier wood,
which would add more weight onto the lower story.*

Similarly,

לרבות בחלונות שומעין לו

למעט בחלונות אין שומעין לו

להגביה אין שומעין לו

למעט שומעין לו

*He may make more windows or lower walls,
but he may not make less windows or higher walls,
which would add more weight
onto the lower section of the wall.*

- 9 The Gemara cites a ברייתא regarding another scenario:
 אין לו לזה ולא לזה
 If neither owner has the means to rebuild the house, and they sell the property;
 רבי נתן אומר
 תחתון נוטל שני חלקים
 והעליון שלישי
 The owner of the ground floor gets 2/3 of the proceeds, and the owner of the upper story gets 1/3.
 ואחרים אומרים
 תחתון נוטל שלשה חלקים
 והעליון נוטל רביע
 The owner of the ground floor gets 3/4 of the proceeds, and the owner of the upper story gets 1/4.
- The Gemara rules like רבי נתן, and explains
 כמה מפסיד עלייה בבית
 תילתא
 הלכך אית ליה תילתא
 An upper story reduces the expected lifespan of the lower structure by 1/3, and so he gets 1/3 of the value of the property.

9

ברייתא

אין לו לזה ולא לזה
If neither owner has the means to rebuild the house, and they sell the property;

<p>ואחרים אומרים</p> <p>תחתון נוטל שלשה חלקים והעליון נוטל רביע</p> <p>$3/4 > 1/4$</p>	<p>רבי נתן אומר</p> <p>תחתון נוטל שני חלקים והעליון שלישי</p> <p>$2/3 > 1/3$</p>
---	---

The Gemara rules like רבי נתן and explains

כמה מפסיד עלייה בבית תילתא
הלכך אית ליה תילתא
An upper story reduces the expected lifespan of the lower structure by 1/3, and so he gets 1/3 of the value of the property.